

บันทึก

เรื่อง บำนาญพิเศษและบำนาญตกทอดของทายาท พันตรี ประกาศ กิสสัย

กรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารได้แจ้งไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยหนังสือที่ ๑๐๓๘๓/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๔๔ ความว่า กระทรวงการคลังได้เสนอขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับบำนาญพิเศษและบำนาญตกทอดของทายาท พันตรี ประกาศ กิสสัย ข้อเท็จจริงในเรื่องนี้มีอยู่ว่า กระทรวงการคลังได้จ่ายเงินบำนาญพิเศษของพันตรี ประกาศ กิสสัย ให้แก่นายไพศาล กิสสัย พี่ชาย ซึ่งเป็นผู้อุปการะของพันตรี ประกาศ กิสสัย ไปแล้วตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ทั้งนี้ก็โดยที่กระทรวงกลาโหมได้แจ้งไปเมื่อคราวขอรับบำนาญพิเศษ ว่า พันตรี ประกาศ กิสสัย ผู้ตายไม่มีภริยาและบุตร ส่วนบิดามารดาได้ถึงแก่กรรมไปก่อนแล้ว คงมีแต่นายไพศาล กิสสัย พี่ชาย ซึ่งเป็นผู้อุปการะแต่คนเดียว บัดนี้ กระทรวงกลาโหมได้แจ้งไปให้กระทรวงการคลังทราบใหม่ว่า ศาลได้มีคำสั่งให้เด็กหญิงพุมผกา กิสสัย บุตรของพันตรี ประกาศ กิสสัย ผู้ตาย ซึ่งเกิดแต่นางละเมียด สุขกิจ ภริยาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๔ ปัญหาจึงมีว่า เมื่อศาลสั่งให้เด็กหญิงพุมผกา กิสสัย เป็นบุตรของพันตรี ประกาศ กิสสัย แล้วสิทธิของนายไพศาล กิสสัย ในบำนาญพิเศษที่ได้รับไปแล้วจะเป็นประการใด เพราะมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ บัญญัติว่า ถ้าไม่มีบิดามารดา บุตร และภริยาของผู้ตายแล้ว ผู้อุปการะจึงจะมีสิทธิได้รับบำนาญพิเศษนี้ และถ้านายไพศาล กิสสัย มีสิทธิในบำนาญพิเศษที่ได้รับไปแล้ว ในกรณีที่ปรากฏว่ามีบุตรของผู้ตายขึ้น เช่นในกรณีนี้ กระทรวงการคลังจะต้องจ่ายบำนาญพิเศษให้แก่บุตรในจำนวนเท่ากันนั้นอีกครั้งหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองพิเศษ) ได้ตรวจพิจารณาเรื่องนี้แล้วมีความเห็นว่า คำว่า บุตร ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ นั้น ย่อมหมายถึงบุตรชอบด้วยกฎหมาย แต่ในกรณีนี้เด็กหญิงพุมผกา กิสสัย ยังหาได้มีฐานะเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของพันตรี ประกาศ กิสสัยไม่ จนกระทั่งศาลได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๔ เด็กหญิงพุมผกา กิสสัย จึงมีฐานะของการเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของพันตรี ประกาศ กิสสัย ตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมาตามมาตรา ๑๕๓๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ส่วนก่อนวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้เด็กหญิงพุมผกา กิสสัย เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย ผู้มีสิทธิได้รับบำนาญพิเศษโดยชอบด้วยกฎหมายของพันตรี ประกาศ กิสสัย จึงได้แก่นายไพศาล กิสสัย ผู้อุปการะ

เพราะในระยะนั้นต้องถือว่าพันตรี ประกาศ กิสลัย ไม่มีทายาทที่จะมีสิทธิได้รับบำนาญพิเศษได้ตามกฎหมาย สิทธิในการรับบำนาญพิเศษจึงตกให้แก่ผู้อุปการะของพันตรี ประกาศ กิสลัย ตามมาตรา ๔๔ วรรคสาม แต่เมื่อศาลได้สั่งให้เด็กหญิง พุมผกา กิสลัย เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของพันตรี ประกาศ กิสลัย แล้ว ก็ย่อมมีผลทำให้นายไพศาล กิสลัย ผู้อุปการะหมดสิทธิที่จะเป็น ผู้รับบำนาญพิเศษของพันตรี ประกาศ กิสลัย ต่อไป และสิทธินั้นได้ตกไปเป็นของเด็กหญิงพุมผกา กิสลัย ตามมาตรา ๔๔ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔

ปัญหาต่อไปก็คือว่า นายไพศาล กิสลัย จะมีสิทธิในเงินบำนาญพิเศษของพันตรี ประกาศ กิสลัย ที่ได้รับไปแล้วนั้นหรือไม่ คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่าเมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่า ก่อนที่ศาลสั่งให้เด็กหญิงพุมผกา กิสลัย เป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของพันตรี ประกาศ กิสลัย นั้น ต้องถือว่านายไพศาล กิสลัย ผู้อุปการะ เป็นผู้ที่มีสิทธิที่จะได้รับบำนาญพิเศษรายนี้โดยชอบด้วยกฎหมาย ฉะนั้น บำนาญพิเศษที่ได้รับไปแล้วนั้นจึงเป็นเงินที่นายไพศาล กิสลัย มีสิทธิได้รับตามกฎหมาย ไม่ใช่ลาภมิควรได้ กระทั่งการคลังจึงไม่มีอำนาจเรียกคืนจากนายไพศาล กิสลัย และทั้งการคลังก็ไม่มีภาระที่จะต้องจ่ายเงินบำนาญพิเศษที่ได้สั่งจ่ายไปโดยชอบด้วยกฎหมายแล้วนี้ให้แก่เด็กหญิงพุมผกา กิสลัย อีก

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๐๐